

RENOVACIÓ

Setmanari Nacionalista Republicà

Any II.—TARRAGONA, 14 juny de 1914.—Núm. 47.

BIBLIOTECA PÚBLICA
TARRAGONA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ

Méndez Núñez, 6, baixos

Els treballs se publiquen baix la
responsabilitat de llurs autors.
No's retornen els originals.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Trimestre . . . . . 1'50 ptes.
Anuncis, a preus convencionals.

Esterilment...

En el Congrés espanyol s'ha acabat de discutir el problema del Marroc; i després d'una sèrie de sessions dedicades al mateix; després d'una pila de discursos magnífics en quant a forma, i notabilíssims en quant al fondo; després de haverse proclamat en contra de la guerra tal com s'està fent, tot lo bó dels pro-hòms polítics; les coses quedaràn com fins ara; seguiràn com fins ara; sense canvi en els medis; sense variació en els procediments.

Com si tot lo dit aquets dies al poble per entre les columnes del «Diari de sessions» (que no ha sigut poc) fos fullaraca i paraules buides; aquest govern seguirà la campanya iniciada per en Maura, continuada per en Canalejas, ampliada per en Romanones i refermada per llur President el senyor Dato.

Espanya no vol la guerra; no la vol el Parlament i en canvi tindrém guerra, i continuaràn les expedicions de la joventut robusta i treballadora per a canviar-la en una de malaltisosa material i sobre de tot, moralment.

I continuaràn rajant els rius de sang i d'or per les ermes terres africanes sense variació de cap manera.

¡Veieu si no es hora de que pensi aquesta pobra Espanya!...

¿Què s'ha fet de la magístral i conciensuda tasca den Rodés, desenrotllada en sos gloriosos discursos? ¿Qué de les fermes opinions exposades en contra d'aquest desgraciat camí que seguim? Han desaparegut, després d'haver-se dit inutilment, esterilment.

La vergonyosa força d'una inconscientia o culpable majoria de número, ha desfet per llei fatalment equivocada, la lluminosa força de la raó; i amb el deplorable espectacle d'un indigne maridatge de dos quefes de partit s'ha posat una muralla al front del seny espanyol.

En un país que no fos el nostre (de eunucs, com diria en Nöel), l'acte den Dato i Romanones oposant-se amb la cantitat a la qualitat, hauria constituït un gran pas per al derrocament de les traves dels regims equivocats. A Espanya, no. Mentres no's pensi i continui essent article de primera necessitat la *Loteria Nacional* i les *corrides de toros*, no hi ha redempció possible; no hi ha millorament possible.

¡Tal vegada Espanya no ha arribat encara al límit del aclaparament per a donar-se'n compte de que realment pateix!

* * *

La llei d'accidents del treball

El ministre de la Governació ha llegit en el Congrés un projecte de llei, modificant la d'accidents del treball, essent les principals modificacions les següents:

La reforma de la llei d'accidents del treball, substancialment, és reproducció del projecte que en 1910 presentá el comte de Sagasta i que no arribá a ser aprovat.

En l'article primer, se defineix lo que son patrons, contractistes i obrers. Se reputen obrers als operaris estrangers gaudiràn dels beneficis de la llei.

En l'article segon, se fa constar qu'el patró es responsable dels accidents que occorren als seus

operaris, en quant no siguin ocasionats per força major extranya al treball.

Enumera les indústries i treballs que donen lloc a responsabilitat del patró en l'article tercer.

L'article quart tracta dels drets que tenen els obrers a indemnització, per accidents que produeixin una incapacitat per al treball absoluta, parcial, temporal o permanent, i determina la forma i quantia de la mateixa. També se especifiquen en aquest article les incapacitats.

Disposa, l'article quint, que'l patró queda obligat a facilitar l'assistència mèdic-farmacéutica a l'obrer, fins que's trobi en condicions de tornar al treball, i detalla la forma i condicions en que haurà de prestar el servei.

En el sisè, es diu que si l'accident produeix la mort de l'obrer, el patró queda obligat a sufragar els gastos del sepeli i d'indemnitzar a la viuda i descendents lligítims, o natural reconeguts, menors de divuit anys o inútils per al treball o als ascendents. El risc d'indemnització no pot esser materia de segur.

En el setè, se determinen els castics que s'imposaràn als patrons que no donguin part a l'autoritat dels accidents del treball ocorreguts als seus obrers o dependents.

Disposen els articles vuitè i novè que seràn obligatories l'assistència mèdic-farmacéutica i les indemnitzacions, pero que'ls patrons, en lloc d'indemnització, podran otorgar pensions vitalícies.

L'article 10 fa constar que per al comput de les obligacions i responsabilitats d'aquesta llei, s'entendrà per salari mínim el que percibeixi l'obrer. El salari mai serà mes petit de 1'50 pessetes, encara que's tracti d'aprenents.

El 11 diu quel's preceptes d'aquesta llei obligaràn a l'Estat en sos arsenals i fàbriques, etc., i també a les Diputacions i Ajuntaments.

El 12 disposa que prescriurà a l'any l'acció per a reclamar el compliment d'aquesta llei, però quedarà en sospens mentres duri sumari o plet.

Segons l'article 13, les reclamacions de danys i perjudicis per fets no compresos en les disposicions d'aquesta llei, queden subjectes a les prescripcions del Dret comú.

Diu el 14 que si'ls danys i perjudicis fossin ocasionats per incuria, imprudencia o negligencia, co-neixeràn d'ells els jutges i tribunals ordinaris.

El 15 disposa que si'ls tribunals acordessin el sobresseiment, quedarà expedit el camí per a reclamar indemnització pels danys soferts.

Declara nul l'article 16 tota renuncia als beneficis d'aquesta llei i tot pacte contrari a lo que en ella es disposa.

El 17 preceptúa que l'Institut de Reformes Socials estudiarà i proposarà al Govern el reglament i disposicions d'execució.

I el 18 ordena la creació d'una Junta técnica encarregada d'informar a l'Institut respecte als accidents del treball.

* * *

Orientacions

Al entorn de les últimes eleccions d'un Senador, tingerem ocasió de veurer l'esperit regnant entre'ls nostres amics dels pobles, aixís com veigrem entre'ls elements directores de nostre partit, unes corrents d'armonia per a acabar de soca i arrel certes divisions que per causes locals, mesquines petiteses, ben deplorables per cert, han fet que en la circumscripció de Tarragona-Reus-Falset

se'n resentissin els ideals, lo que es de sentir en extrem ja que per damunt de les coses locals deuen sempre prosperar els ideals que porten en si el millorament de la generalitat.

I no tant sols ha sofert les conseqüències la nostra circumscripció sinó també el resto de la *provincia* n'ha tocat els resultats ben amargs per la nostra causa i fent al ensemps que el caciquisme altre volta s'arrelés quan havia sigut ja casi aniquilat, en tot nostre camp o en sa major part.

Doncs bé, are que estém en un període tranquil fora d'aquelles excitacions propies de les èpoques electorals en que la febre creix i obceca els esperits, creiem que els nostres elements directores aprofitant el període actual que'ns dona un espai de temps per lo menys de dos anys que pasarem sense cap lluita electoral, es l'hora d'establir un treball de vera organització que pot donar grans fruits per la nostra causa de república i nacionalisme i acabant d'una vegada amb aquestes diferències de petites capelletes, de les que havem de confesar que la gent forana n'està ja aburrida i que de no acabar-les prompte no'ns extranyaria gens qu'en properes lluites aixequessin la seva veu airada rebelant-se i fent-nos fer per forza lo que de grat i amb temps tener el deure de fer els qui porten el pes de la direcció.

Preguem doncs als cap-devaners de la nostra *provincia* que no s'adormin, que aprofitin aquest període de temps tant apropiat per a resoldre amb verdadera fredor, serenitat i sense apasionaments les nostres diferències, i fent-ho aixís es quan axecarem els ideals i podrem arribar a fer-ne de tota la nostra *provincia* la més republicana i la més nacionalista de totes, ja que abdos sentiments tenen ben fondes arrels en el cor del nostres pobles.

* * *

Notes de l'extranger

El Militarisme fora d'Espanya.

Tres importants Estats estàn actualment ventilant qüestions d'immoralitats produïdes per elements militars. Alemanya, Anglaterra i'l Japó els hi ha entrat la mania del militarisme.

L'escàndol que actualment preocupa Alemanya el tràfic de condecoracions i títuls a que s'entregava el quefe de la tercera secció del gran estat major, general Lindenau; el Dr. Ludwig, vispresident de la lliga contra el Socialisme; i diversos alts empleats palatins i altres personalitats no menos conegudes.

S'ha comprovat que Ludwig publicava en els periódics de provincies anuncis discrets en els que ofería gestionar la compra de títuls mitjantsant el pago de crescuts honoraris.

Ademés, el *Monitor Generale Muhlheim Ruhr*, ha fet una interessant revelació.

Publica una carta dirigida per una de les Agències de venda de títuls a un conceller municipal de Muhlheim Rehr.

En ella's diu que gracies a la mediació de un gran mariscal de la noblesa de Prusia, un grupo de persones de la aristocracia prusiana molt influents en els Circuls gubernamentals de diversos Estats confederats alemanys, ofereix títuls mitjantsant el pago de cantitats a convenir.

El citat periódic posa dita carta a disposició de les autoritats.

* * *

A Anglaterra la cosa ja te més importancia, ja hi ha hagut condemnes graves i s'han prés precaucions contra els proveedors.

La premsa francesa comenta l'escàndol i diu:

«A conseqüència del procés dels escàndols militars, que han acabat amb la condemna del coronel Whitaker a sis mesos de presó i a la pèrdua de la carrera, i d'altres quinze acusats, vuit quefes i oficials i set paisans, a diverses penes i al pago de fortes multes, l'estat major del exèrcit britànic, ha donat ordres severes per a que en lo sucesiu el Cos d'administració militar, no tingui'l més mínim contacte amb els proveedors.

Els periòdics diuen que es precis impedir, costi lo que costi, que'ls proveedors corrompin als militars encarregats de tractar amb ells per compte del Estat.

Afirmen que l'escàndol de les cantines de Malta es solament una revelació casual d'un mal molt fondo i greu.»

* * *

En el Japò els militaristes, per no ser menos, han produït escàndols formidables.

La condemna del almirant Matsumoto a tres anys de treballs i al pago de 409.800 yens i del capità Yavasaki a un any de treballs forçats i al pago de 12.200 yens, no es sino'l pròlec de lo que se espera.

Passen de quaranta'ls marinos de diverses graduacions acusats amb proves d'immoralitat i concupiscències.

L'opinió exigeix càstics exemplars.

* * *

El Canal de Panamá.

Llegim en una revista estrangera, que'ls gastos ocasionats per aquesta obra gegantesca, en primer de janer de l'any actual ascendien a les següents quantitats:

Gastos d'administració: 6.764.428 dòlars.

Gastos judicials: 54.556.

Gastos sanitaris: 16.875.360.

Treballs de construcció: 197.748.407.

Gastos generals: 89.305.062.

Traballs de fortificació: 3.990.504.

En total, la quantitat empleada en la construcció, fins a la fetxa indicada, ratlla als 315 milions de dòlars.

La distancia entre Colon i Panamá es de 40 milles i'l Canal, degut a les curves que s'han fet necessaries en la construcció, té 50 milles, amb una profunditat mitja de 45 peus i una amplaria de 300 a 1.000, empleant els vaixells unes 20 hores en la travessia.

* * *

La Bandera Catalana

Per lo que llegim en un periòdic de Barcelona, podem creure que prompte serà un fet el que la gloriosa bandera de Catalunya, oneji en les Cases Consistorials de aquella ciutat.

El President del benemèrit Centre Autonomista de Dependents del C. i de l'I. visita fa pocs dies a l'alcalde accidental notificant-li que posava a la disposició del Ajuntament una bandera Catalana amb artístic remat, adquirida mitjançant subscripció pública iniciada fa ja alguns anys per una comissió de representants d'entitats nomenades a l'efecte; qual comissió quedà disolta sense haver dut a terme la seva finalitat, que era la d'oferir «una bandera a la ciutat». De dita comissió ne formava també part l'entitat representada pel Sr. Puig, la qual s'ha proposat amb gran interès patriòtic, complir per sí sola la finalitat d'aquella comissió, fent entrega de la bandera al municipi de Barcelona.

El senyor alcalde accidental acceptà l'ofrena en nom del Ajuntament, prometent que aquest, d'acord amb l'entitat ofertora, organitzaria una gran festa per a efectuar l'entrega i içament de la bandera.

Sembla que hi ha l'idea que aquesta festa s'escaigui amb les que's preparen per l'onze de Setembre d'enguany, amb motiu del segon centenari de la pèrdua de les nostres darreres llibertats.

I a Tarragona, quan podrèm dir altre tant?

* * *

Notes ciutadanes

Varia.

Algunes setmanes han transcorregut—potser massa,—en les que'l Ciutadà ha deixat de comunicar ses impresions als llegidors d'aquest periòdic. I no precisament ha obeït aixó a falta de voluntat per part nostra; de cap de les maneres, ja que a nosaltres no ens ha agradat mai incorre a gratciat en desatencions per a qui ni se les mereix, ni, en el supòsit de que en aquest cas concret n'haguessim pogut fer us o abús, ens hauríem vist amb prou coratge per a sotmetre'ns a una decissió que ens hauria col·locat en una tacitura a la que no hi está habituats el nostre caràcter tan bondados, que mai ha entranyat la més mínima sombra de rencor per a ningú.

Pero es alló de que l'home ja proposa, ja, pero no disposa de lo que voldria a totes hores, i a nosaltres ens ha passat que no hem pogut disposar del temps necessari per a omplir unes *quartilles* cada setmana, aont hi fessin reflectir les nostres opinións favorables o de censura per a les notes de marcat color ciutadà, com havíem començat a fer-ho des de unes setmanes avans de la nostra vaga dièr-ne forçosa.

Aixís, doncs, ni ens hem pogut ocupar de la professó del Divendres Sant, espléndida aquest any, molt més que'ls anteriors, ja que en la mateixa hi assistiren els *armats* amb trajes nous de trinca molt llampants i un *passo* nou també, que constituïren verdaderes novitats; com tampoc de la poètica festa del *Coso blanco* ni d'altres que varen celebrar-se per Setmana Santa; ni de la fira anyal, ni de la emocionant festa de aviació, en la que Mr. Galtier va impressionar a la concurrència amb sos bells viatjes aèris; com tampoc del treball delicat de la companyia den Fuentes, en les poques funcions que va donar al Mundial; ni de l'exposició de pintures dels nostres bons amics els notables artistes tarragonins en Francesc Carbó i en Josep Vázquez al «Círculo de Tarragona», devant de quals teles ens hi varem entussiasmar i poguerem apreciar per nostres propis ulls, lo molt que valen abdos artistes i lo encertada que va estar la crítica barcelonina al judicar els treballs den Carbó i den Vázquez; tampoc ens hem ocupat de l'espatarrant concert de la Orquesta Sinfónica que amb cooperació del ben nostre Orfeó tarragoní, va donar al Mundial, i en el que varen obtenir un triomf com poques vegades havíem vist, en Lamote de Grignon per sa batuta régia, mesurada i enérgica, aixís com també el mestre Gols i'ls artistes de la Sinfónica i'ls cantaries de l'Orfeó; i de tantes i tantes altres coses com hauríem tractat, sense descuidar-nos-en de la brillant, per lo ben documentada i encertada conferencia den Bernabé Martí al «Centre Industrial», i de les el·leccions, per partida doble, de Senadors.

Avui, en aquesta nota, hauríem volgut tractar amb tota amplitud, de la diada, encara d'actualitat, de Corpus. Es aquesta la festivitat de la gent menuda, per lo que atany a la gatzara que'ls hi proporciona la sortida dels típics gegants; es també la festivitat de la gent no menuda, per lo que's refereix a la poesia que porta en sí la diada, i es, finalment, per als que tenim fé en l'ideal patriòtic de la nostra terra, d'aquesta terra catalana que tants gloriosos records ens evoquen les gestes dels nostres avant-passats, un motiu poderós per a reconstruir en la nostra imaginació aquell Corpus de l'any 1.640 que l'Historia l'ha bategat amb el nom de CORPUS DE SANG... Pero ni'l dia místic i plujós que va fer, ni'l no commemorar-se dignament per cap entitat local aquell Corpus de dos cents setanta quatre anys enrera, s'han enmotllat potser prou be al nostre pensament, i dessistim, per avui, de fer-hi quiscuns comentaris.

Un altre dia serà i en números successius seguirem la tasca que avui tornem a reprendre.

CIUTADÀ.

* * *

Banquet d'honor an en Rodés

El dimecres darrer, a les nou de la nit, els elements republicans i demòcrates de Barcelona, obsequiaren amb un banquet popular al jove diputat de l'U. F. N. R. en Felip Rodés, per a demostrar-li la simpatia amb que'l poble ha acullit la seva intervenció en el debat promogut en el Congrés espanyol, sobre la aventura que de tant temps ve sostenint el nostre desgraciat pais en el Marroc.

La festa que va celebrar-se en el Mundial Palace, va resultar en extrèm agradable, passant de doscents els que varen sentar-se a l'entorn del diputat per Balaguer.

Aixecaren la seva copa en honor del valent diputat, els Srs. Roig i Pruna, Estapé, Mer i Güell, Colominas Maseras, Alfred Pereña, Bastardas, Moles, Carner, Pere Corominas, i finalment, l'homenatjat, el qui parlant de l'actualitat política relacionant-la amb la guerra del Marroc, tingué brillants parrafades que varen ésser aplaudides entussiasmicament per tota la concurrència.

Hi hagueren moltes adhesions de personalitats i d'entitats.

La nostra U. N. R. i aquest setmanari, son porta-vèu, hi varen enviar el següent telegrama:

«Felip Rodés.—Mundial Palace.—Barcelona.—Unió Nacionalista Republicana i periòdic RENOVACIÓ de Tarragona, envien entusiastes adhesions al banquet amb que democràcia catalana us obsequia per vostra brillant intervenció debat Marroc.—Lloret, Ribas».

Celebrem de debó l'èxit que va tindre la festa en honor den Rodés.

* * *

Les set meravelles del mon

L'important diari parisenc *Le Matin*, va organitzar temps endarrera un gran concurs, baix la denominació de «Les set meravelles del mon», publicant una sèrie de monografies, ràpides, pero molt interesants, sobre les principals invencions científiques i industrials dels temps moderns.

Per aquest objecte, *Le Matin* va crear premis per valor de sis cents mils francs, ficsant les bases a que devien subjectar-se els que's proposaven pendre part en l'esmentat concurs, essent lo essencial, com era lògic, la determinació per orde d'importancia entre elles, de les set monografies que pel seu caràcter trascendental, obtinguessin el major nombre de vots, i ésser, en justícia, considerades com verdaderes meravelles.

Nosaltres hem llegit les monografies que varen presentar-se al concurs, i considerant-les totes elles d'una regoneguda transcendència, creiem que'ls nostres llegidors ens agrairán la seva publicació en aquestes planes, lo que farem setmanalment, trauint-les, com es de suposar, a la nostra llengua.

Comencem avui amb la que parla de

L'Aeroplà

No es als llegidors de *Le Matin* que han viscut les emocionants hores del circuit de l'Est i de la primera travessia de la Marxa per Blériot; no es tampoc als concurrents del «Concurs d'Aviadors», als qui's pot tenir la pretensió d'ensenyar-los-hi quelcom en materia d'aviació.

Altrement, hi ha a França, a l'hora actual, un francès que ignori el nom i les hassanyes de un sol dels nostres aviadors?

En les més llunyanes barraques de Cornuailles o del Bearn, sa naixent gloria ha fet batre les ales i aixecar els fronts. Les meravelloses ressenyes de ses proeses aèries han reemplaçat les velles llegendes dels encantadors i de les fades d'altres temps.

Estava reservat al segle XX el veure realitzar-se el més vell somni, potser, qu'existeix en el mon, el somni de volar, que des de'ls temps primitius atormenta l'esperit de l'home, i en aquest definitiu progrés, s'han vist, per primera volta també, reconciliades la ciencia i la poesia.

L'aviació ha sortit completament armada del cor i del cervell de nostra raça. Sport superior, en el que's glosa tot lo que tenen de més atractiu i més

expansiu tots els altres, ha inaugurat una nova forma d'heroisme, a l'ensemps que restituïa a nostra nació inquieta, aqueix domini, aqueixa confiança en sí mateixa, de la que algún poble orgullós se'n vantava d'haber-la desposeït per a sempre; l'aviació triomfant, inspira, a cada hu de nosaltres, aquest batec d'ales, per damunt de tot i de nosaltres mateixos.

A qui cab la gloria d'haver sigut el primer en trassar la via? Qui és el Cristófol Colón del Nou mon aerí? Si el primer projecte d'aeroplà, el de Henson, data de 1845; si Penaud, en 1872, va donar la teoria del meravellós aparell, quedava reservat als Ader, Tatin, Chanute, Lilienthal, Ferber,—ben prompte seguits dels Wright, Santos, Blériot, Voisin,—el realitzar la imposible quimera,—utopia, déien,—pero les utopies d'avui son les veritats del demà.

Se sab, desde 1907,—temps heròics dels primers vols,—la expansió ràpida, brillant i precisa de l'admirable sport. Ara bé: el somni de tants i tants segles, no está encara més que en la primavera de la seva realització.

Després d'haver volat de turó a turó,—profetitzava el capità Ferber en 1907,—se volarà de ciutat a ciutat i després de continent a continent. Prompte Marsella quedarà a tres hores, Moscou a vintiquatre i Pekín a quaranta vuit de París. Ont se deturaran? No's deturaran, escrivia l'intrèpit profeta. Una volta alcansats els 8 mil metres, ja coneguts pels aeronautes, l'home voldrà anar més lluny, encara. S'esforçarà amb aquest nou aparell, a vence la immensitat, se volarà «de planeta a planeta». Somni, que es també el de Wells, Archdeacon, Esnault-Polterier i de tants altres.

Mentres tant, les conclusions del prodigiós predecessor, el capità Ferber, son dignes de retenir-se. La conquesta de l'aire, va dir, farà com en altre temps la conquesta de l'Oceà, la riquesa d'aquells que la realitzin.

* * *

D'interés local

Ens feiem ressó en passats números del fort disgust que regnava entre la majoria dels industrials tarragonins dedicats a l'art de la construcció pel fet, que's va repetint, d'encarregar-se a empreses forasteres la realització de las poques obres que's porten a terme d'un quant temps ençà en aquesta ciutat.

La Veu de Tarragona, per boca de un senyor X, ens reparà que no estàvem enterats de l'assumpció i que les nostres deduccions eren completament mancades de fonament i per demés falses. Efectivament, ens hem procurat enterar, i resulta que estem en lo cert, que'l disgust es cada dia més fort—fins tal volta no tardarà a trascendir a la classe obrera—, i que industrials i obrers tenen absolutament tota la raó.

El cas es que s'han fet simulacres de concursos, unes vegades davant del propietari que tracta de construir un edifici, i altres vegades davant de l'arquitecte. Però nosaltres podem afirmar pels datos que tenim i que anirem publicant si es menester, que cap de aquests concursos ha reunit les condicions de formalitat que s'exigeixen en semblants casos. Han sigut veritablement concursos aparents més que reals, preparats de modo i de forma que, sense cap mena de responsabilitat, se pogués adjudicar el treball o empresa a qui millor semblés.

Concursos amb plànols deficientes o sense plànols; variant i modificant essencialment les condicions de l'obra després de donar el preu; deixant enlaire punts i obres d'importancia extraordinaria i dicissiva; obrint els plecs fora de la presència dels interessats, i sense avisar-los, o no enterant als qui estaven presents dels preus oferts pels demés concursants... D'això el Sr. X de *La Veu de Tarragona* ne dirà seriament concursos; nosaltres pel respecte que sentim per la veritat ne dirèm burles, capritxos o malavolenses de que's fa víctimes als industrials tarragonins.

No son els principis d'economia doméstica, com enfàticament proclama'l Sr. X de *La Veu de Ta-*

rragona, els qui perjudiquen als industrials i obrers tarragonins dedicats a l'art de la construcció. Es més aviat la falta de principis i de consideració i de altres coses que per avui no volem anomenar, lo que fa que l'injusticia prevaleixi i la desigualtat informi les decisions de certs innovadors que, a Valls, per exemple, han començat a conèixer millor que nosaltres.

I com no'ns ha agradat mai parlar per parlar, prometem als nostres lectors una sèrie d'articles respecte d'aquest assumpte, on sortiran a relleu fets eloqüentíssims, actes i paraules i condicions i clàusules, capaços cada un d'ells de justificar, no sols els disgust de que hem parlat, sino actituds d'extremada violencia. Tal volta amb els nostres escrits evitarem que aquest cas apurat arribi, i amb això'ns donarem per prou pagats.

La vineta setmana començarem la tasca.

* * *

EL CANT DELS MESOS

JUNY

An el Dr. D. Martí i Julià

Bráus segadors, bráus segadors,
brandeu la falç amb gallardia.
A segar blat, a segar blat,
qu'ens dongui el pá de cada día.

Arrán, arrán, aneu segant,
qu'ara som Juny i'l temps convida.
Seguéu, seguéu, qu'es el segar
la feina brava de la vida.

La falç al puny i'l bras de ferro,
el cos indómit i ulls de foc,
i un cant als llavis redivivi
la noble causa a poc a poc.

BERNABÉ MARTÍ I BOFARULL.

Tarragona, Juny de 1914.

* * *

Llibres rebuts

Obres completes de Mossén Jacinto Verdager.—Volúm III: Montserrat.—Volúm IV: Caritat.—Volúm V: Canigó.

Els tres volúms ultimament rebuts de l'edició popular de les obres del poeta de la terra, el genial Mossén Cinto, están presentats amb la cura que'ls anteriorment publicats.

«Montserrat», ont s'hi recopilen el llegendari, cançons i odes de—l'alt Montserrat—la gentil montanya;—ont vespre i matí—rossinyols hi canten,—recorda al rellegir-lo totes les belleses i les llegendes de la *montanya serrada*; «Caritat», aplec de poesies que's publicà amb motiu dels horribles terratrèmols d'Andalusia ocorreguts a l'any 1884; i «Canigó», llegendes pirenaicas del temps de la Reconquesta, que'l poeta transporta l'acció a la renomada montanya dels Pirineus, son tots tres volúms dignes de figurar en totes les biblioteques dels bons catalans i dels aimants de les gaires lletres, si es que ja no hi ocupen un dels llocs preferits les obres que van avalorades amb la firma de Mossén Jacinto Verdager.

En cada hu dels tres volums a que'ns referim, s'hi publica un clíxé amb el retrat de l'autor.

No es d'extranyar que aquesta Biblioteca, editada amb tan de gust per la «Il·lustració Catalana», obtingui un éxit dels grossos, ja que a una presentació en extrém agradable, hi adjunta la reducció del preu de cada volúm, qu'encara resulta amb més economia suscribint-se per a tota la col·lecció.

«Boletín Arqueológico» Núm. 2.—març-abril de 1914.

El número 2 de la important revista, orgue de la *Sociedad Arqueológica Tarraconense*, conté el següent sumari:

«Paseos arqueológicos por la Diócesis de Tarragona», per Angel del Arco.—«Los hombres de la

Arqueológica», discurs, per Ferrán de Querol.—«L'oracle», poesia, per Manuel Folch i Torres.—Crónica.—Gravats: Nostra Senyora del Miracle, vista general; plànol de l'iglesia i porta romànica.

Aquest «Boletín» está tirat a l'impremta den Su-grañes i resulta de molt gust.

Noves

Se troba a París el senador electe per aquesta provincia, D. Eduard Calvet, per a pendre part en les tasques del Congrés Internacional Cotoner que deu celebrar-se a la capital francesa.

El dijous, a les set del vespre, va sortir de Barcelona en direcció a París i Londres, el llorejat «Orfeó Catalá», a l'objecte de donar a conèixer varies cançons catalanes an els habitants d'aquelles dues populoses capitals.

Acompanyen a l'entitat cantaire en la seva excursió artística, varies personalitats de Catalunya. Bon viatge i triomfs sorollosos!

El Sr. President de la nostra Diputació provincial, nostre bon amic D. Josep Mestres, ens ha enviat per a sa publicació, una convocatoria als alcaldes de la provincia, per a una reunió que ha d'efectuar-se avui a l'objecte de tractar de l'exportació dels nostres vins a França i Alemanya.

Dessistim de publicar la referida convocatoria que va redactada en català, ja que de fer-ho, resultaria extemporania.

Del Sr. Alcalde d'aquesta ciutat hem rebut un exemplar del primer número del *Boletín de la Estadística Municipal de Tarragona*.

Agraim l'atenció tinguda amb nosaltres.

El passat diumenge se celebrà al «Camp de Sports», el partit de foot-ball entre'l «Stadium» de Barcelona i'l «Tarragona F. C.» havent quedat empatats en tres goals.

Per a dita festa sportiva, que resultà festa interesanta, rebirem invitació del President del «Tarragona F. C.» que agraiem moltíssim.

S'ha comensat a publicar a Barcelona un setmanari amb el nom de *Patria* que redacten els antics redactors de el *Poble Catalá*, i en el que hi col·laboren lo més florit del nacionalisme i de la literatura catalanes.

També ha vist la llum pública el setmanari regionalista *Nostra bandera*.

A abdós els hi desitjem llarga vida pel be de la patria catalana.

L'«Ateneu Igualadí de la Classe Obrera», amb motiu de ses Bodes d'Or ha organitzat un Certamen Científic-Literari, qual cartell hem rebut i quin contingut, sabrós de termes i premis per cert, ens veiem privats de publicar per manca d'espai. Mercés.

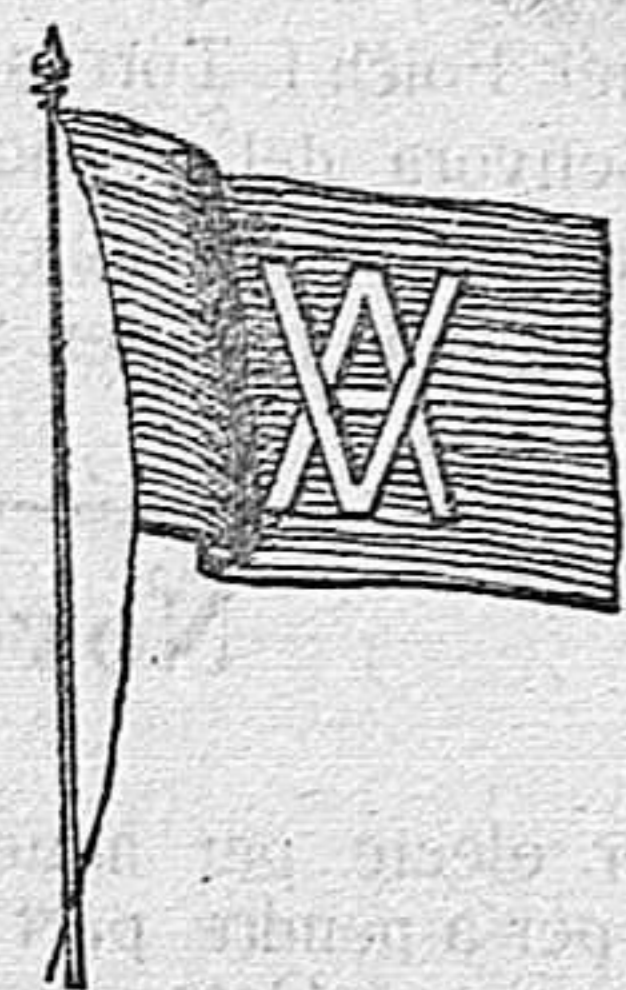
Sabém que'l Concell Directiu del «Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Industria» segueix treballant amb incansable ardor pel bé i millorament de sa classe i quins primers fruits, en part, veurém a no tardar molt al ensemps que la festa d'Inauguració Oficial, quina data s'ens diu está senyalada pel 6 de Juliol.

En la passada sessió de l'Ajuntament s'acordà adquirir dos dels quadros que figuraren en l'exposició dels artistes tarragonins Srs. Carbó i Vázquez, aprobant-se per majoria de vots una esmena al dictamen de la Comissió de Festes, proposada pel nostre company Sr. Lloret, i per la qual s'evità que's realitzés una tremenda injusticia.

Volem que consti'l nostre aplaudiment als senyors Boxó, Orovio, Montserrat, Virgili, Sabaté, Salvadó i Munté, que junt amb els nostres companys Lliteras i Lloret votaren l'esmena en favor dels esmentats artistes, no per molt modestos, menos dignes de la consideració i estima del nostre Ajuntament.

La familia del nostre particular amic el conegut industrial En Joan Panadés, passa per l'immensa pena d'haver perdut amb pocs dies de traidora malaltia, a un dels seus fills, xamós nen de nou anys.

En tan irreparable desgracia compartin el seu dolor, que no més pot atenuar, ja que curar-lo es impossible, el transcurs del temps i la reflexió de que s'ha lluitat amb la mort fins que humanament s'ha pogut.

IBARRA Y C. S. en C.-SEVILLA

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS

Tots els dijous sortida fixa del port de **Tarragona** per a Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cádiz (admetent càrrega per a Ayamonte i Illa Cristina), Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcía, Carril, Coruña, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasages i San Sebastián.—Servei ràpid eventual per a Galícia i Nord d'Espanya amb escales a Valencia, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Coruña, Santander i Bilbao, empleant solsament **catorze dies** en el viatge.—S'expedeix coneixement directe per a Luarda i Sant Esteva Pravia amb trasbort al vapor **Luarda núm. 3** y per a Dunkerque als vapors de la Companyia Francesa **Denain & d'Anzin**.
Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca.—Únic servei fíxo i setmanal per a Cete i Marsella tots els divendres.

PRÓCSIMES SORTIDES

PER A LA COSTA D'ESPANYA

Juny 18 "Cabo Higuer"
" 25 "Cabo Quejo"
Juliol 2 "Cabo Oropesa"
" 9 "Cabo Cullera"
" "Cabo

PER A CETTE I MARSELLA

Juny 19 "Cabo Oropesa"
" 26 "Cabo Cullera"
Juliol 3 "Cabo Roca"
" 10 "Cabo San Martín"
" "Cabo

Per a més informes, a son consignatari EN MARIAN PERES, carrer Real, 32.-Telefon 45

C.^a d Seguros Generales de Dusseldorf

Segurs de transports

La New-York, de New-York

Companyia de segurs sobre la vida

L'UNION, de París

Companyia de segurs contra incendis.

L'Assicuratrice Italiana, de Milan

Companyia de segurs contra accidents.

La Continentale, de Mannheim

Segurs de transports.

Passeig de Colon, 11 i 12, Barcelona

SUBDIRECTOR A TARRAGONA

Macià Mallol Bosch, carrer de Mar, 1

Societat de socors mutuels

TARRAGONA I SA PROVINCIA

dels cassos de malaltia, vellesa, invalidesa, viudetat i mort
Inscripta en el Govern Civil i en la Comisaría general de Segurs, segons mana la Llei.

Director facultatiu: **Dr. Rabadá**

Per a més informes dirigir-se al domicili social:
Rambla St. Joan, 75, pral. De 10 a 12 i de 5 a 7

CLÍNICA Y CONSULTORI PER A LES MALALTIES DE LA DONA

Vies urinaries, Cirurgia operatoria, parts, electroterapia i análisis micro-químico d'orina i productes patològics.—Sero Reacció de Wassermann.—Aplicació del 606

Baix la direcció del Dr. Rabadá

Ex intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex ajudant de la Policlínica del Dr. Fargas i Metge de les Cases de Socors de Barcelona

Consulta de 10 a 12 i de 5 a 7.—Per a obrers, de 7 i mitja a 8 i mitja nit.—Per a'ls pobres, franca, dilluns, dimecres i dissapte de 12 i mitja a 1 i mitja.

Rambla de Sant Joan, 75, principal.—TARRAGONA

FRANCISCO POTAU

Calçat fet

i a la mida

Rambla de Sant Joan, 52

MAGATZEM DE FERRETERIA

FUMISTERIA I QUINCALLA

Eines de totes classes.—Objectes per a regalos.—Articles per a magatzems de vins i olis

Macià Mallol Bosch, Carrer de Sant Agustí, 9

PAPERERIA I EFECTES D'ESCRITORI

— DE —

JOAN M. PIÑOL

Unió, 1 — TARRAGONA — Telefon 181

Gran assortit en llibres ratllats de totes menes i tamany.

Escribanies, Plumes Stilogràfiques, pesa-cartes, copiadors, etc.

Gran novetat en pitja papers amb rellotje veritat.

Postals de totes menes i albums per a les meteixes.

PREUS SUMAMENT BARATOS

Fabricació especial

de sabó de moltes classes
d'oli d'oliva i de coco

J. Monserrat

Gobernador Gonzalez, 16 i 18

FITER Enciclopedia moderna catalana.—Edició Gailach

Léxic Català.—Divulgació de termes tècnics, científics, d'arts i oficis.—Antecedents del ordre històric i geogràfic.—Observacions tecnològiques conexas ab els coneixements artístics, científics i literaris.—Biografies.

Obra que ha merescut grans elogis de un aplec de catalans il·lustres.

Cinc volums; presentació esmerada; planxes en relleu i or; obra genuinament catalana.—Venda a plassos (38 ptes.) i al comptat (35 ptes.)—Present de un moble simbòlic.

Diccionaris de totes les llengües: Català, Castellà, Espanyol-Francés i Francés-Espanyol, Anglès-Espanyol Espanyol-Anglès.—**Pal·las**, última paraula en aquesta mena de publicacions.—**Diccionar. de Laousse**.

Venda y subscripció de tota mena de diaris y revistes espanyoles y extrangeres: **Centre de Suscripcions de Joan Munté, Kioscos Rambla St. Joan y Rambla St. Carles**.

MOSTELLE

— (RAIMOST) —

SUC DE RAIMS SENSE ALCOOL

The Grape Juice C.^o L.^d

Londres i Tarragona

El Vermouth més higiènic.

Un exelent refresc

El millor aliment en les malalties i convalescencia.

Se ven per tot arrèu